

مروری بر جالبترین وقفها

مطابق آمارهای سازمان اوقاف، واقفین ایرانی با 750 نوع نیت، متنوع‌ترین وقف‌ها را در دنیا به خود اختصاص داده‌اند. شاید مرور جالب‌ترین و عجیب‌ترین وقف‌ها که در ایران ثبت شده است هم به اندازه خود این وقف‌ها جالب باشد.

مطابق آمارهای سازمان اوقاف، واقفین ایرانی با 750 نوع نیت، متنوع‌ترین وقف‌ها را در دنیا به خود اختصاص داده‌اند. شاید مرور جالب‌ترین و عجیب‌ترین وقف‌ها که در ایران ثبت شده است هم به اندازه خود این وقف‌ها جالب باشد.

به گزارش خبرگزاری مهر، وقف از با سابقه‌ترین میراث ارزشمند اسلامی است که از صدر اسلام تاکنون در همه جوامع مسلمان به شدت مورد توجه بوده است و به رغم همه فراز و نشیب‌ها، حوادث، دگرگونی‌ها و تلاطم‌هایی که در عمر طولانی خود با آن‌ها دست به گریبان هستیم، دستاوردها و آثار بسیار ارزشمند و مؤثری در زمینه‌های گوناگون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... برجای گذاشته است و همچنان می‌تواند به عنوان یکی از مؤثرترین حکم الهی در عرصه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در جوامع اسلامی مطرح باشد.

بخش عمده نیاتی که واقفان دوران‌دیش و نیکوکار در طول تاریخ وقف در نظر گرفته‌اند به رفاه عمومی، فقرزدایی و عدالت اجتماعی مربوط می‌شود. اگر ما نگاهی هر چند گذرا، به تاریخ وقف و مضمون وقف‌نامه‌ها بیندازیم به خوبی در می‌یابیم که واقفان خیر و دوران‌دیش تمام زوایا و جوانب نیازها را در نظر گرفته‌اند.

در این گزارش، قصد داریم وقف‌های جالب و یا نیت شگفت‌انگیز واقفان خیر و نیک اندیش کشورمان را که نشان از خیرخواهی مردم عزیز و مسلمان ایران اسلامی دارد، بازخوانی کنیم؛ برخی از این موقوفات به تازگی به ثبت رسیده‌اند:

وقف برای برندگان جایزه نوبل در تهران

اواخر آذرماه سال 1385، رئیس وقت سازمان اوقاف و امور خیریه، خبر از یک وقف جالب داد که مطابق آن، یک شهروند تهرانی اموالش را برای کمک به برندگان جایزه نوبل وقف کرد، این فرد نیکوکار همچنین بخشی از اموالش را برای حمایت از مباحث علمی خاص از جمله شیمی و فیزیک وقف کرده است.

وقف زمین کشاورزی برای غذای پرندگان در اصفهان

حدود 300 سال قبل هم یکی از موقوفات شهر اصفهان که در یک وقف‌نامه این شهر ثبت شده، زمینی کشاورزی وجود دارد که وقف غذای پرندگان شده است و طی آن، بایستی هر سال در آن زمین گندم و جو کاشته شود. پس از برداشت محصول و پرداخت حق الزحمه کشاورزان، مابقی گندم و جو برای زمستان انبار شود و در فصل زمستان این گندم‌ها در بیابان‌های اطراف اصفهان که محل زندگی و رفت و آمد پرندگان است، پاشیده شود، تا پرندگان گرسنه نمانند.

درختی که وقف گسترش اسلام شد

امسال، واقفی به نام «جهانبخش بهرامیان» در منطقه ماهیدان استان فارس ۱۴ اصله درخت گردو به ارزش ۱۴۰ میلیون را با نیت نشر علوم دینی و معارف اسلامی وقف کرد تا با درآمد حاصل از فروش گردوهای این باغ، به نشر و گسترش علوم اسلامی کمک کند.

وقف غذای سگ‌ها برای نرفتن به حرم

یکی از موقوفات جالب و عجیب در سالهای دور در مشهد مقدس موقوفه‌هایی برای سگ‌ها بود. این موقوفات، در واقع محل‌هایی برای نگهداری سگ‌ها بوده است. سگ‌هایی که همراه با کاروان‌های زائران مشهد مقدس بوده‌اند و برای حفظ حرمت حرم مطهر امام رضا (ع) اجازه ورود به حرم را پیدا نمی‌کردند. صاحبان این سگ‌ها به موقوفه‌هایی که به همین منظور احداث شده بود می‌رفتند و سگ‌ها را به آن جا می‌سپردند تا ضمن نگهداری، خوراک سگ‌ها نیز تامین شود. جالب این که از درآمد این اماکن وقفی گوشت و غذا برای سگ‌ها تهیه کرده و برای آن‌ها می‌برده‌اند.

وقف خوراکی در فارس برای ترویج نماز

یکی از جالب‌ترین وقف‌ها در استان فارس وجود دارد. مطابق اسناد، در یکی از شهرهای استان فارس، باغ‌های اصطهبانات (پسته و بادام) وقفی شده که مغز بادام و مغز گردو به بچه‌هایی که مسجد می‌آیند، می‌دهند و با این وقف مسجد را از نسل جوان و نوجوان پر می‌کنند.

وقف برای اطعام میلاد امام حسین (ع) در خراسان رضوی

اما شاید عجیب‌ترین وقف خوراکی‌ها مربوط به مراسم خاصی باشد که هر سال در آستان قدس رضوی برگزار می‌شود. مراسمی که به «ناهار اغنی» معروف شده است. مطابق این وقف که فتحعلی خان (صاحب دیوان) از رجال دوره قاجار واقف آن بوده است، هر سال مصادف با سوم شعبان، میلاد حضرت امام حسین (ع) در تالار تشریفات حرم مطهر حضرت رضا (ع) ضیافتی با سفره رنگین بر پا می‌شود که طبق وقف نامه غذاهای سر سفره باید هفت نوع باشد که شامل سوپ، دو رقم برنج، کوکو شیرین، سالاد الویه، گوشت و یک رقم خورش، نوشیدنی متعارف (نوشابه، دوغ و آب) می‌شود. در وقف نامه آمده است که تولیت آستان قدس رضوی شخصاً در مجلس باید حضور یابد و به صرف شیرینی و شربت و ناهار هفت رنگ، از میهمانان پذیرایی کند. هر سال از سوی تولیت آستان قدس رضوی این ضیافت باشکوه بر اساس خواسته واقف با حضور مسوولان عالی رتبه استانی، جمع کثیری از مدیران و صاحبان صنایع، بازرگانان و علما برگزار می‌شود.

نکته جالب این وقف نیز مراسم آغازین آن است که طبق وصیت نامه مرحوم فتحعلی خان (صاحب دیوان) پیش از شروع مراسم، متن این وقف برای حضار قرائت می‌شود: «مرحوم صاحب دیوان، نیتش این بوده که مسوولان و حکام را سالی یک بار به این بهانه دور هم جمع کند تا بلکه این گروه، گرهی از گره‌های مردم را به بهانه این گردهمایی بکشایند، تا اغنیاء سر یک سفره قرار گیرند و تحت تاثیر وقف قرار گیرند و لاقلاً بخشی از املاک و دارایی خود را وقف امور خیر، برای ارج نهادن به مقام والای انبیاء و اولیاء و محرومان نمایند.»

وقف‌های آستان قدس رضوی(ع)

در میان موقوفات متعدد که در آستان قدس رضوی ثبت شده است نیز موارد جالبی وجود دارد که نشان از ارادت ویژه واقفان به زائران حضرت علی ابن موسی الرضا (ع) نیز دارد. ازجمله این موقوفات، روستایی است که صاحبش آن را وقف، واکس زدن کفش‌های زائران حرم حضرت رضا (ع) شده است. همچنین در مشهد موقوفه‌هایی برای تأمین کفش زائرانی که کفش‌های آن‌ها گم می‌شود، هم وجود دارد.

وقف برای تأمین وسائل بازی و تفریح کودکان در تهران

در سال 1346 در تهران نیز وقفی ثبت شده که واقفان آن به نام‌های «سکینه شبیر» و «ربابه شبیر» عوائد موقوفه را صرف کمک و مساعدت به کودکانی که فاقد وسائل تفریح و سرگرمی هستند جهت حفظ نشاط و سرگرمی آن‌ها و جلوگیری از مفاسد اخلاقی صرف می‌کنند.»

وقف مغازه برای اشتغال هنرجویان بجنوردی

شکر الله نجفی، فرهنگی بازنشسته آموزش و پرورش یک باب مغازه تجاری خود را در بجنورد وقف اعطای جایزه به دانش آموز ممتاز فارغ التحصیل، در رشته های متوسطه فنی و حرفه ای کرد.

این واقف مقرر کرده است که در هر سال شمسی، مال الاجاره این موقوفه در پایان سال تحصیلی به یکی از شاگردان ممتاز فارغ التحصیل در رشته های آموزشی متوسطه فنی و حرفه ای، شهر بجنورد بصورت جایزه نقدی اهدا شود تا زمینه اشتغال وی فراهم شود.

نکته جالب اینکه این واقف خیراندیش برای اهدای این جایزه نیز شرایطی را معین کرده است و براساس نظر وی، آموزش و پرورش شهرستان بجنورد باید موضوع اعطای چنین جایزه ای را به تمامی هنرستان های شهرستان اعلام کند و کتباً ابلاغیه آموزش و پرورش در تابلو اعلانات هنرستان ها نصب شود و همچنین برای اعطای این جایزه، از سوی آموزش و پرورش باید جشنی برگزار شود و رئیس وقت اداره آموزش و پرورش شهرستان شخصاً جایزه را به همراه لوح تقدیری که در آن نام واقف به عنوان اهدا کننده جایزه ذکر شده است، به فرد برگزیده اهدا کند.

دیوان حافظ کوچک‌ترین موقوفه خراسان شمالی

کوچک‌ترین موقوفه ثبت شده در استان خراسان شمالی یک جلد نفیس دیوان حافظ است که از سوی یک شهروند شیروانی وقف شده است و اکنون در امامزاده حمزه رضا (ع) این منطقه نگهداری می‌شود.

وقف زمین برای برگزاری مراسم شهدای گمنام در بافق

هیئت امناء بقعه شهدای گمنام دولت آباد یک قطعه زمین را جهت فضای سبز، امور فرهنگی و برگزاری مراسم شهدای گمنام دولت آباد وقف کردند.

75 سهم از یک پمپ بنزین وقف عزاداری امام حسین (ع) در خراسان جنوبی

غلام ایوبی ساکن گرگان با 81 سال سن، 75 سهم از هزار سهم شرکت پخش فرآورده های نفتی گلشهر گرگان را برای اطعام عزاداران در روز 8 محرم در روستای حامی خوسف و هزینه تعمیر و توسعه بنای حسینیه روستا وقف کرده است.

وقف یک اصله درخت گردو در شهر بابک برای مخارج مسجد

حسین ابراهیم پور به همراه همسرش هاجر محمودی با حضور در اداره اوقاف شهرستان بابک، یک اصله درخت گردوی مثمر خود را در روستای مسینان را با نیت مخارج و هزینه های مسجد روستا وقف کردند که امسال سهم فروش ثمره این درخت شامل 5000 دانه گردو به ارزش ده میلیون ریال بوده است.

وقف یک باب منزل مسکونی برای احداث پیش دبستانی و مهدکودک در بوشهر

یک باب منزل مسکونی در روستای سنا شهرستان دشتی از توابع بخش شنبه و طسوج با نیت استقرار پیش دبستانی و مهد کودک روستا و به مناسبت میلاد پیامبر اکرم(ص) و امام صادق (ع) وقف شده است.

سرهنگ بازنشسته آپارتمان 3 میلیارد ریالی را وقف ازدواج جوانان کرد

«حوریه غفاریان جعفرزاده»، سرهنگ بازنشسته راهنمایی و رانندگی، یک دستگاه آپارتمان 76 متری واقع در بزرگراه شهید ستاری تهران را وقف درمان بیماران صعب العلاج، کمک به ایتمام، تهیه جهیزیه زوج های جوان و امور خیریه کرد. وی هدف از این اقدام را برجای نهادن یادگار ماندگاری در جهان مادی و کمک به مردم و نسل جوان دانست و افزود: فرهنگ وقف با تبلیغات مثبت در سالهای اخیر رو به گسترش است.

یک روحانی بجنوردی کتاب خود را وقف نشر معارف اسلامی کرد

حجت الاسلام عظیم آسوده، رئیس اداره اوقاف شهرستان بجنورد کتاب خود را وقف نشر معارف اسلامی کرد. بنا بر نیت این واقف فرهنگی، متولی حق دارد به هرگونه صلاح بداند درآمد حاصل از چاپ و فروش این کتاب را که با عنوان «مشاوره با نهج البلاغه، مهارت های زندگی و روان شناسی» منتشر شده، هزینه کند.

وقف یک قطعه زمین و یک واحد مسکونی توسط بازیکن تیم ملی و پرسپولیس تهران

یکی از وقفهای جالب امسال، توسط یکی از چهره های محبوب و مشهور فوتبال کشور رقم خورد که در آن، یک قطعه زمین به همراه یک واحد مسکونی به مساحت جمعاً 206 مترمربع و ارزش ریالی 800 میلیون ریال توسط حسین ماهینی بازیکن تیم ملی فوتبال و باشگاه پرسپولیس تهران وقف شد.

این بازیکن با اخلاق و سرشناس فوتبال کشور، برای کمک به زلزله زدگان استان بوشهر، این موقوفه را در شهرستان دشتی با نیت احداث مجتمع فرهنگی ورزشی وقف کرد.

وقف سیم کارت رند برای امامزاده در فارس

اداره اوقاف شهرستان داراب، فروردین ماه امسال یک وقف جالب را ثبت کرده است. طبق این وقف، شخصی به نام «خلیل مرعشی» یک فقره سیم کارت با شماره رند را وقف آستان مقدس سید علاالدین حسین، پیر مراد داراب کرد. سیم کارت رند، حالا وقف امامزاده این شهر شده است.

وقف زمین برای اطعام سگ های کور در یزد

ابرج افشار و عبدالوهاب طرار در کتابچه موقوفات یزد از یک وقف جالب در یزد یادکرده اند: «در روستای عزآباد» یزد وقف نامه جالبی وجود دارد که نشان از لطافت طبع مردم آن خطه دارد. در این وقف نامه که واقف آن نامعلوم است چنین وقفی ذکر شده است: اراضی نیم قفیز (معادل حدود 75

متر)، منافع آن باید صرف طعمه‌ی سگ کور شود.